

Stichting Faunabeheereenheid
(FBE) Overijssel
Postbus 645
7400 AP Deventer

0570-746017
info@fbeoverijssel.nl
www.fbeoverijssel.nl

Kvk. 0507 2535
IBAN NL58 ABNA 0484 4327 45

Jaarverslag 2023

Jaarverslag 2023

Versie 240719

Door bestuur Faunabeheereenheid Overijssel vastgesteld d.d. 9 juli 2024

Stichting Faunabeheereenheid Overijssel, Postbus 645, 7400 AP Deventer
0570-746017

info@fbeoverijssel.nl en www.fbeoverijssel.nl.

©Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van de Stichting Faunabeheereenheid Overijssel.

Voorwoord

De faunabeheereenheid Overijssel is in 2023 gestart met de voorbereiding van een nieuw faunabeheerplan 2024 – 2029. Het uitgangspunt hierbij is dat het fauna beleid van de provincie Overijssel wordt gehanteerd. De Provincie heeft in oktober 2022 een nieuw faunabeleid voor schadeveroorzakende dieren aangeboden aan GS ter besluitvorming. Dit beleid is een aantal malen behandeld in de Statencommissie Landbouw en Natuur en daar bleek onvoldoende draagvlak bij een aantal belangrijke stakeholders te zijn en is als gevolg hiervan op 8 februari besloten om dit beleid niet voor te leggen aan Provinciale Staten ter besluitvorming. De vraag die zich dan voordoet is: op basis waarvan wordt het nieuwe faunabeheerplan geschreven?

De Provincie heeft op 21 maart 2023 aangegeven dat het kader beleidsarm geactualiseerd is tot het Kader faunabeheerplan 2024-2029 en dat daarnaast rekening gehouden dient te worden met de geldende jurisprudentie op dit onderdeel. Vanuit de Provincie is eveneens aangegeven dat het orgaan voor het werken aan draagvlak de faunabeheereenheid Overijssel is.

Hier is in 2023 op verschillende manieren vorm aan gegeven. Belangrijk hierbij is dat in april 2023 de faunabeheereenheid Overijssel haar stakeholders heeft uitgenodigd. Zij hebben toen de aanpak hoe om te gaan met trek- en standganzen besproken. Deze aanpak voorziet in gebiedsgerichte maatwerkafspraken met verschillende partijen.

Met dit als uitgangspunt is gestart met verdere invulling van het nieuwe Faunabeheerplan en heeft het bestuur de contouren bepaald en zijn de wildbeheereenheden gehoord.

Het bestuur kijkt terug op een jaar van afstemming en het creëren van draagvlak met de verschillende partijen zodat op basis daarvan een goede balans kan worden gevonden tussen beschermen en beheren in de vorm van gebiedsgerichte maatwerkafspraken.

De inzet van vrijwilligers is ook dit jaar niet onopgemerkt gebleven. Zo zijn er 25.000 Grauwe en Canadese ganzeneieren behandeld, winter-, zomer-, reewild-, faunasoorten- en wildsoortentellingen uitgevoerd, staat de valwildorganisatie 24/7 klaar om de aangereden reeën op te halen en zijn de uitvoerders van het FBP druk bezig om schade te verminderen en predatie in weidevogelgebieden binnen de perken te houden.

Het bestuur wil eenieder bedanken voor hun tomeloze inzet!

Anneke Raven
Voorzitter FBE

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Bestuur en ambtelijk secretariaat FBE Overijssel	6
3	Uitvoering Faunabeheerplan 2019-2024	7
4	Communicatie	8
5	Landelijke informatie-uitwisseling tussen FBE's	8
6	Begeleiden WBE-werkplannen reeën	9
7	Uitvoering Valwildregeling	9
8	WBE's in Overijssel	9
9	Financieel	9
10	Besluit.....	10
Bijlage 1.	Rapportage afschot en tellingen 2023	11
Bijlage 2.	WBE's in Overijssel	15

1 Inleiding

De Stichting Faunabeheereenheid Overijssel (FBE) is een op basis van art. 3.12 Wet Natuurbescherming (Wnb) en artikel 7.7.1 van de Omgevingsverordening Provincie Overijssel (POV) ingesteld samenwerkingsverband. Zij heeft volgens haar statuten als doel om gezamenlijk uitvoering te geven aan het faunabeleid van de Provincie Overijssel, zoals bedoeld is in de Wnb en de POV.

Op grond van art. 3.13 van de Wnb verstrekken jachtaktehouders afschotgegevens aan de FBE en maakt de FBE deze afschotgegevens openbaar. In dit jaarverslag over 2023 wordt hieraan invulling gegeven.

Ook is dit jaarverslag bedoeld om Gedeputeerde Staten van Overijssel te informeren over de uitvoering van het FBP, zoals vastgelegd in de statuten van de FBE. Tevens is dit het inhoudelijke verslag zoals vastgelegd in de subsidievoorwaarden. Deze subsidie ontvangt de FBE om haar wettelijke taak naar behoren in te kunnen vullen. In de subsidievoorwaarden is ook vastgelegd welke activiteiten de FBE in 2023 diende uit te voeren. Het betreft structurele activiteiten bestaande uit adequaat beheer en schadebestrijding van de in het Faunabeheerplan 2019-2024 genoemde diersoorten en de aanvullingen daarop uit de Wnb en de POV.

2 Bestuur en ambtelijk secretariaat FBE Overijssel

Het bestuur van de FBE bestaat volgens de statuten uit ten minste vijf personen die zijn voorgedragen door respectievelijk de agrarische sector, de jachthouders met een jachtakte, de terrein beherende organisaties, het Overijssels particulier grondbezit en de Federatie Natuur en Milieu Overijssel. Het bestuur wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter.

De bestuursamenstelling van de FBE Overijssel was in het verslagjaar als volgt:

Funcienaam	Naam	Discipline
Voorzitter	Anneke Raven	Onafhankelijk voorzitter
Bestuurslid	Dolph van Ittersum	Private grondeigenaren
Bestuurslid	Herman Brink	Terrein beherende organisaties
Bestuurslid	Hans van Beuzekom	Agrarische sector (LTO, NMV en POV)
Bestuurslid	Harrie Alberts	Maatschappelijke organisaties (Natuur en Milieu)
Bestuurslid	Jan Hesselink	Jachthouders met een jachtakte (NJV, NOJG en VHR)

Bij de uitvoering van haar taken wordt het bestuur ondersteund door de FBE-organisatie die in het verslagjaar bestond uit:

Ambtelijk secretaris: Jan Rosing
Technisch medewerker/ambtelijk secretaris i.o.: Geuje van Dijk
Administratieve ondersteuning: Jeanine Kremers-Verhoeven

Periodiek vindt ambtelijk overleg plaats met de Provincie Overijssel. Ook vindt met regelmaat bestuurlijk overleg plaats.

3 Uitvoering Faunabeheerplan 2019-2024

Ten behoeve van beheer en schadebestrijding is uitvoering gegeven aan het FBP 2019-2014.

In bijlage 1 zijn de rapportages opgenomen van het gebruik van de verschillende ontheffingen en de aantallen afschot per diersoort.

Op grond van het Faunabeheerplan zijn de volgende ontheffingen aan de FBE verleend:

- Ontheffing wild zwijn 2019
- Ontheffing ree verkeersveiligheid 2019-2024
- Ontheffing schadebestrijding wild zwijn restlicht
- Ontheffing schadebestrijding overwinterende ganzen 2019-2024
- Ontheffing schadebestrijding overzomerende ganzen 2020-2024
- Ontheffing schadebestrijding knobbelzwaan 2019-2024
- Ontheffing nestbehandeling overzomerende grauwe gans
- Ontheffing vos ter bescherming van weidevogels
- Opdracht valwildregeling
- Ontheffing kraaienvangkooi in weidevogelgebieden
- Ontheffing steenmarter in weidevogelgebieden
- Wnb vergunning (gebiedsbescherming) voor het gebruik van de ontheffing overwinterende ganzen. Let op, deze vergunning is per 29 november 2022 vernietigd.
Per 29-11-2022 is de last onder dwangsom (LOD) van toepassing.
- Wnb vergunning (gebiedsbescherming) voor het gebruik van de ontheffing overzomerende ganzen. Let op, deze vergunning is per 15 MAART 2023 vernietigd.
Per 15 maart 2023 is de last onder dwangsom (LOD) van toepassing.

De nestbehandeling grauwe en Canadese gans heeft als resultaat circa 26.000 behandelde eieren. Deze aanpak is een gebiedsgerichte aanpak die door de FBE wordt georganiseerd. Hier is ondersteuning mogelijk via een drone om de XY-coördinaten via een app toegankelijk te krijgen. Deze aanpak wordt in dichte rietgebieden toegepast zodat met behulp van de smartphone gericht naar het nest kan worden gelopen. Hier zie je op lokaal niveau de samenwerking tussen de TBO, WBE, vrijwilligers en de Rova voor de gemeente Zwolle.

De steenmarter ontheffing in combinatie met de ontheffing vos ter bescherming van weidevogels heeft het mogelijk gemaakt dat door het wegvangen van de steenmarters en het afschieten van de vossen het percentage predatie van de weidevogelnesten in "De Tolhuislanden" terug is gebracht van rond de 60 % in de voorliggende jaren naar 20,4 % in 2023!

Door de uitspraak van de rechter op de Wnb-vergunning is de last onder dwangsom van toepassing en is zichtbaar geworden dat het aantal geschoten grauwe ganzen is afgenomen en de schade daarentegen significant is toegenomen.

4 Communicatie

De communicatie van de FBE in 2023 heeft als volgt plaatsgevonden:

- Via de website <https://overijssel.faanabeheereenheid.com/> worden gegevens verstrekt met betrekking tot de FBE, het FBP en de ontheffingen;
- Regelmatig worden de besturen van de WBE's via mail op de hoogte gehouden van ontwikkelingen;
- Twee keer per jaar worden de WBE-besturen uitgenodigd en in kennis gesteld van de laatste ontwikkelingen;
- Op verzoek worden partijen zoals de collectieven, terreinbeherende organisaties, LTO-afdelingen geïnformeerd over laatste ontwikkelingen.

5 Landelijke informatie-uitwisseling tussen FBE's

Op landelijke niveau vindt informatie-uitwisseling plaats tussen de provinciale FBE's op voorzitters- en op ambtelijk secretarissenniveau via gestructureerd en informeel overleg. Daarnaast vindt tweemaal per jaar het technisch gebruikersoverleg (TGG) plaats voor de afstemming over aanpassingen in het Fauna Registratie Systeem (FRS). Via de werkgroep predatiebeheer van het aanvalsplan grutto waarin de FBE Overijssel zitting heeft wordt eveneens informatie uitgewisseld met als doel van elkaar te leren.

6 Begeleiden WBE-werkplannen reeën

In 2023 hebben de WBE's uitvoering gegeven aan het reeënbeheer op basis van de werkplannen die zij in het najaar van 2022 hebben ingediend. Deze plannen zijn door de FBE vastgesteld en uiteindelijk door de provincie goedgekeurd. In samenwerking met Vereniging het Ree (VHR) is in 2023 een workshop aangeboden aan alle WBE's. Met deze workshop wordt iedere reewildbeheerder in staat gesteld om beter te onderscheiden van reewild met als doel nauwkeuriger te kunnen selecteren en zo betere telresultaten te registreren in FRS. Hiervoor is een subsidie aangevraagd en toegekend door de Provincie. In 2023 zijn veertig workshops gegeven door VHR.

De WBE's met een aanrijdingspercentage van meer dan 8% worden in hun werkplannen kritisch gevolgd door de FBE/VHR en de Provincie. Deze analyse van aanrijdingen heeft als gevolg dat gesprekken met de Provincie (o.a. wegbeheerder), terreinbeherende organisaties, WBE's, VHR en FBE zijn opgestart. Hieruit wordt gebiedsgericht maatwerk onderzocht.

7 Uitvoering Valwildregeling

De uitvoering van de valwildregeling wordt door zogenaamde aangewezen personen, die gebruik mogen maken van de valwildopdracht op basis van art. 3.18 Wnb uitgevoerd. De lijst van valwildvrijwilligers wordt beheerd door de FBE. De valwildvrijwilligers werken aan de hand van een werkwijzer. Deze werkwijzer is in samenwerking met een afvaardiging van de valwildvrijwilligers geactualiseerd.

De valwildorganisatie kent twee veiligheidsregio's te weten IJsselland en Twente met ieder een hoofdcoördinator. Deze veiligheidsregio's zijn vervolgens weer opgedeeld in ieder twee regio's te weten: IJsselland I en II en Twente I en II met ieder een regio coördinator. Vervolgens worden valwildvrijwilligers door de regio coördinator aangestuurd.

8 WBE's in Overijssel

In bijlage 2 is de kaart van de WBE's in Overijssel opgenomen.

Het werkgebied van een WBE moet conform de eisen in de POV, aaneengesloten zijn met een minimale oppervlakte van 5.000 ha en de provinciegrens mag niet overschreden worden.

9 Financieel

In de figuur hieronder is een verkorte weergave opgenomen van het financieel verslag 2023 van de FBE Overijssel. Het resultaat, een positief saldo van € 77.664,-

Het positief saldo heeft 40K aan subsidie workshop ree van de Provincie in zich welke nog verrekend gaan worden met Vereniging het ree en de WBE's welke de workshops hebben georganiseerd.

Verder is een extra subsidie van 70K toegekend door de Provincie ten behoeve van het opstellen van het nieuwe Faunabeheerplan 2024-2029 welke nog niet geheel is besteed.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	2023	2022
	€	€
Baten	413.287	244.775
Lasten	335.171	267.625
	78.116	-22.850
Financiële baten en lasten	-452	-598
Tekort / overschot	77.664	-23.448
Dotatie bestemmingsreserve	77.664	-23.448

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Activa		
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	99.477	33.089
Liquide middelen	49.865	22.659
Totaal activa	149.342	55.747
Passiva		
Bestemmingsreserve	114.243	36.579
Kortlopende schulden		
Crediteuren	20.123	385
Overige schulden en overlopende passiva	14.976	18.784
	149.342	55.747

10 Besluit

Dit jaarverslag 2023 is vastgesteld in de bestuursvergadering van de FBE Overijssel op 9 juli 2024.

Bijlage 1. Rapportage afschot en tellingen 2023

Op grond van de wet dienen jachtaktehouders afschotgegevens te verstrekken aan de FBE en dient de FBE deze afschotgegevens naar aantallen en soort openbaar te maken. Bovendien dient de FBE op grond van ontheffingsvoorwaarden te rapporteren over het gebruik van de ontheffingen, namelijk hetgeen op basis van de ontheffing is opgespoord, bemachtigd en gedood. De volgende rapportages zijn allemaal opgesteld op grond van het Faunabeheerplan Overijssel 2019-2024.

Rapportage ontheffing overwinterende grauwe, kol- en brandganzen

De FBE heeft een Wnb-ontheffing voor het doden van overwinterende ganzen met gebruikmaking van het geweer ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen in de periode van 1 oktober tot 1 april. Volgens de voorschriften in de ontheffing is volgens het principe 'hand aan de kraan' het afschot bijgehouden om te borgen dat het aantal trekganzen (kolgans, brandgans en grauwe gans) niet onder het aantal van de N2000 instandhoudingsdoelstellingen kwam. In dat kader vond er geen afschot plaats van kolganzen in de N2000 gebieden de Wieden en de Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht.

Door de beperkingen als gevolg van de last onder dwangsom is een afname zichtbaar van het afschot overwinterende ganzen.

Tabel 1. Meerjarenoverzicht afschot aantallen overwinterende ganzen (bron: FRS)

winter	grauwe gans	kolgans	brandgans	Totaal
2018-2019	5.375	4.538	279	10.192
2019-2020	4.031	3.749	295	8.075
2020-2021	5.697	4.637	418	10.752
2021-2022	5.268	3.551	465	9.284
2022-2023	3.585	2.782	138	6.505

Zoals opgenomen in het Faunabeheerplan 2019-2024 worden door de WBE's vanaf de winter van 2019-2021 op de derde zaterdag van januari de winterganzen en smienten geteld.

Tabel 2. Overzicht telling winterganzen en smienten door WBE's, jaarlijks op de 3^e zaterdag van januari (bron: FRS)

jaar	grauwe gans	kolgans	brandgans	smient
2020	53.540	62.665	6.170	12.464
2021	60.579	73.004	6.227	20.984
2022	76.487	77.502	18.987	29.685
2023	75.611	68.438	4.397	25.164

Rapportage ontheffing overzomerende grauwe, kol- en brandganzen

De FBE heeft een ontheffing voor het doden van overzomerende ganzen met gebruikmaking van het geweer ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen voor de periode van 1 april tot 1 oktober.

Door de beperkingen als gevolg van de last onder dwangsom is een afname zichtbaar van het afschot grauwe ganzen.

Tabel 3. Meerjarenoverzicht afschot aantallen overzomerende ganzen (bron: FRS)

jaar	grauwe gans	kolgans	brandgans	Totaal
2019	4.394	47	84	4.525
2020	4.360	51	96	4.507
2021	5.061	96	189	5.346
2022	4.070	61	122	4.253
2023	3.595	208	58	3.861

Rapportage telling overzomerende grauwe-, kol- en brandganzen

Jaarlijks op de derde zaterdag van juli is de telling van de overzomerende ganzen volgens het landelijk protocol zoals aangegeven in het faunabeheerplan en de ontheffing.

Tabel 4. Meerjarenoverzicht aantallen overzomerende ganzen (bron: FRS)

jaar	grauwe gans	kolgans	brandgans	Totaal
2019	30.632	163	756	31.551
2020	41.346	125	1072	42.543
2021	40.685	213	1698	42.596
2022	39.844	404	1502	41.750
2023	40.103	305	1785	42.193

Periodieke monitoring van het afschot

In het beleidskader van de provincie Overijssel is opgenomen om het aantal overzomerende ganzen terug te brengen naar het aantal van 2005. Toen bedroegen de aantallen:

- Grauwe gans: 5118 stuks
- Kolgans: 47 broedparen
- Brandgans: 130 broedparen

(Bron SOVON)

Op grond van periodieke monitoring in FRS van het afschot en de resultaten van de zomertelling kon (voortdurend) worden vastgesteld dat het onderschrijden van het aantalsniveau 2005 van de betreffende ganzensoorten in de periode april - oktober 2023 niet aan de orde is geweest. De aantallen zijn inmiddels vele malen hoger dan in 2005 het geval was.

Rapportage ontheffing nestbehandeling overzomerende grauwe ganzen en Canadese ganzen.

De FBE heeft een ontheffing voor het uitvoeren van nestbehandeling van nesten van grauwe ganzen op basis van het faunabeheerplan. Op grond van de landelijke vrijstelling wordt nestbehandeling Canadese ganzen uitgevoerd. WBE's, grondgebruikers en terreinbeheerders werken samen om eieren van overzomerende grauwe ganzen en Canadese ganzen (met maisolie) te behandelen, als middel om de populatie van beide ganzensoorten te beheren. Per nest wordt één ei niet behandeld, zodat de ganzen niet een nieuw legsel krijgen. In 2023 zijn in 4.027 nesten 22.994 eieren van grauwe ganzen behandeld en 412 nesten met 2.080 eieren van Canadese ganzen behandeld. Nestbehandeling is in 23 WBE's uitgevoerd.

Rapportage ontheffing Ree

De FBE heeft een ontheffing voor het doden van reeën in het belang van de openbare veiligheid (verkeersveiligheid). In onderstaand overzicht zijn het beheer, de voorjaarstrendtelling en het aantal geregistreerde meldingen van aanrijdingen in Overijssel weergegeven.

Tabel 6. Meerjarenoverzicht afschot, voorjaarstelling en aanrijdingen Ree (bron: FRS)

Ree	2019	2020	2021	2022	2023
Trendtelling voorjaar	9.775	9.810	11.473	10.763	10.852
Afschot gerealiseerd	3.528	3.635	3.701	3.568	3.987
Aanrijdingen aantal	988	1.089	1.102	1.071	1.184
Aanrijdingen %	10%	11%	10%	10%	11%

Rapportage ontheffing Vos

De FBE heeft een ontheffing voor het doden van vossen met gebruikmaking van het geweer met kunstmatige lichtbron en geweer met restlichtversterker ter voorkoming van schade aan fauna (weidevogels en korhoen) in de periode van 1 december t/m 15 juli. Daarnaast worden vossen geschoten op grond van de landelijke vrijstelling.

Tabel 7. Meerjarenoverzicht afschot aantallen vos (bron: FRS)

afschot vos	2019	2020	2021	2022	2023
ontheffing	417	491	417	310	361
vrijstelling	877	767	877	517	534
Totaal	1.291	1.258	1.258	827	895

Rapportage ontheffing Knobbelzwaan

De FBE heeft een ontheffing voor het doden van knobbelzwanen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

Tabel 9. Meerjarenoverzicht afschot aantallen knobbelzwanen (bron: FRS)

knobbelzwaan	2019	2020	2021	2022	2023
afschot	147	201	238	164	255

Rapportage aanwijzing en ontheffing Wild Zwijn

Dit betreft het gebruik van de aanwijzingen en de ontheffing voor het doden van wilde zwijnen met gebruikmaking van het geweer ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

Tabel 10. Meerjarenoverzicht afschot en aanrijdingen wild zwijn (bron: FRS)

wild zwijn	2019	2020	2021	2022	2023
afschot	86	56	39	22	19
aanrijdingen	8	2	0	2	0

Rapportage totaal afschot 2023 (kalenderjaar)

In onderstaand totaaloverzicht zijn de afschotgegevens over het jaar 2023 per diersoort weergegeven. Het betreft afschot op grond van een ontheffing, aanwijzing of vrijstelling (landelijk en provinciaal) en afschot van wildsoorten (jacht).

N.B.: de jaarcijfers (kalenderjaar) kunnen afwijken van de cijfers op grond van de ontheffing in verband met het verschil in periode waarover de afschotaantallen zijn weergegeven.

Tabel 11. Jaarcijfers alle afschot Overijssel 2023 (bron: FRS)

diersoort	ontheffing	vrijstelling	wildsoorten	totaal
Brandgans	244			244
Canadese Gans		891		891
Fazant			1.412	1.412
Grauwe Gans	6.904			6.904
Haas			10.054	10.054
Houtduif		8.097	3.411	11.508
Kauw		7.113		7.113
Knobbelzwaan	225			255
Kolgans	2.905			2.905
Konijn		80	0	80
Nijlgans	1.390			1.390
Ree	3.987			3.987
Steenmarter	13			13
Vos	361	534		895
wasbeer	2			2
wasbeerhond (marterhond)	9			9
Wilde eend			6.886	6.886
Wild zwijn	19			19
Zwarte Kraai	5		12.212	12.217

Bijlage 2. WBE's in Overijssel

